

Annales Universitatis Paedagogicae Cracoviensis

Studia Paedagogica VI (2016)

ISSN 2299-2103

Danuta Wolska

Międzynarodowa współpraca naukowo-dydaktyczna Instytutu Pedagogiki Specjalnej

W 2000 roku rozpoczęła się współpraca naukowa z pracownikami Uniwersytetu im. Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie, która nieprzerwanie trwa do dnia dzisiejszego. Owocem tej współpracy jest realizacja wielu projektów grantowych, czynny udział w konferencjach naukowych oraz publikacje krajowe i zagraniczne pracowników obydwu uczelni.

Korzenie tej współpracy były niecodzienne. Przedstawiciele Warsztatów Terapii Zajęciowej przy ulicy Emaus w Krakowie organizowali wernisaż prac plastycznych uczestników terapii, na który została zaproszona zaprzyjaźniona arteterapeutka dr Hedviga Gregušová ze Słowacji. Rozmawiała ona z mgr Bożeną Rażny dyrektorką Warsztatów Terapii Zajęciowej, o możliwości kontynuowania współpracy w oparciu o polską uczelnię. Rozmowie tej przysłuchiwał się jeden z uczestników wernisażu, pan Wojciech Czech, który przerwał im rozmowę, mówiąc, że przyjaźni się z jedną z pracownic uczelni i może umożliwić kontakt. Tak też się stało, nawiązałam współpracę z dr Hedvigą Gregušová (obecnie profesor Uniwersytetu im. Jana Amosa Komeńskiego), którą intensywnie kontynuujemy do dnia dzisiejszego.

Od 2000 roku pracownicy naszego instytutu uczestniczyli w 16 konferencjach naukowych organizowanych w Bratysławie. Wzięło w nich udział 14 pracowników Instytutu Pedagogiki Specjalnej. Przełożyło się to na kilkanaście publikacji zagranicznych w materiałach pokonferencyjnych Uniwersytetu im. Jana Amosa Komeńskiego. Kilka wspólnych opracowań naukowych ukazało się również w monografiach wydanych w Polsce. Gościliśmy na naszej uczelni 6 pracowników naukowych z Bratysławy wraz z kierownictwem Wydziału Pedagogicznego.

Szczególnie owocna jest współpraca pomiędzy prof. Hedvigą Gregušová, CSc i dr Danutą Wolską.

1. W latach 2005–2007 agencja grantowa zajmująca się kulturą i edukacją Ministerstwa Oświaty Republiki Słowackiej dostrzegła konieczność usystematyzowania wiedzy dotyczącej wdrażania nowych technologii informacyjnych. Zatwierdzono realizację projektu badawczego KEGA 3/3033/05 „Nové

technológie v edukácii znevýhodnených žiakov a študentov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami na Slovensku” i powołano zespół pracowników Uniwersytetu im. Jana Amosa Komeńskiego w Bratysławie do jego realizacji. Koordynatorem projektu została Doc. PaedDr. Hedviga Gregušová, CSc. Do współpracy zaproszono Katedrę Pedagogiki Specjalnej Akademii Pedagogicznej w Krakowie, aby uzyskać dane dotyczące stosowania nowych technologii informatycznych na terenie Polski. Celem projektu KEGA 3/3033/05 było skonstruowanie optymalnego modelu wykorzystania nowych technologii informacyjnych w edukacji specjalnej. W Polsce realizację badań w ramach projektu powierzono dr Danucie Wolskiej z Katedry Pedagogiki Specjalnej Akademii Pedagogicznej w Krakowie i mgr Andrzejowi Wolskiemu, pedagogowi specjalnemu zatrudnionemu w Zespole Szkół Specjalnych nr 13 w Krakowie.

2. Drugim grantowym projektem realizowanym z udziałem Instytutu Pedagogiki Specjalnej w latach 2011–2012 był program badawczy Vega nr 119 UK - 4/2011 „Špeciálnopedagogická andragogika – nová špecializácia špeciálnej pedagogiky a jej uplatnenie v poradenskom system”. Kierownikiem projektu, powołanym przez Ministerstwo Edukacji Narodowej i Sportu Republiki Słowackiej, była doc. PaedDr. Darina Tarcsicová, PhD, pracownik Uniwersytetu im. Jana Amosa Komeńskiego, która zaprosiła do współpracy dr Danutę Wolską, zajmującą się problemami osób dorosłych z niepełnosprawnością.
3. Projektem realizowanym obecnie pod kierownictwem Doc. PaedDr. Hedvigi Gregusovej, CSc jest program badawczy VEGA nr 1/0161/13 „Determinanty rozvíjania výtvarného nadania jednotlivcov so zdravotným postihnutím v inkluzívnom prostredí” zaplanowany na lata 2013–2015. W projekcie uczestniczy 14 pracowników naukowych Uniwersytetu im. Jana Amosa Komeńskiego oraz koordynatorzy z Czech, Węgier i Polski. Koordynatorem Projektu ze strony polskiej jest dr Danuta Wolska. Projekt jest współfinansowany przez agencję naukową (VEGA nr 1/0161/13) Ministerstwa Edukacji Narodowej i Sportu Republiki Słowackiej oraz Słowackiej Akademii Nauk.

Warto też podkreślić, że w latach 2007–2008 realizowano projekt unijny uczenie się przez całe życie (*Lifelong Learning programme*) – Grundtvig LP – do udziału w nim zostali zaproszeni również pracownicy naukowci Uniwersytetu Pedagogicznego. Program badawczy dotyczył poprawy funkcjonowania dorosłych osób z autyzmem: „Jak mówić, żeby inni nas zrozumieli – program do samokształcenia dla dorosłych osób z autyzmem z zakresu komunikacji społecznej”. Koordynatorem projektu ze strony polskiej było Krajowe Towarzystwo Autyzmu (oddział Kraków) a partnerzy projektu to:

- Akademia Pedagogiczna im. KEN w Krakowie – dr Joanna Kossewska, dr Danuta Wolska;
- ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ-KONTA ΣΤΗΝ ΑΝΑΠΗΡΙΑ – Chrysallis-Close to Disability (Ateny);
- ATLHA ONLUS – Associazione Tempo Libero Handicappati (Mediolan).

Adresatem projektu były wysokofunkcjonujące osoby z autyzmem u progu dorosłości, które ze względu na problemy komunikacyjne i społeczne napotykały na liczne bariery przy organizacji codziennego, samodzielnego życia. Projekt zakończył się stworzeniem programu do samokształcenia w zakresie komunikacji społecznej dla tej grupy dorosłych z autyzmem.

W ramach podnoszenia kwalifikacji pracownicy naukowcy Instytutu Pedagogiki Specjalnej brali udział w warsztatach, szkoleniach i wyjazdach studyjnych w celu zapoznania się ze specyfiką szkolnictwa specjalnego, integracyjnego oraz masowego w innych krajach takich, jak: Austria, Czechy, Dania, Finlandia, Litwa, Słowacja, Słowenia, Szwecja, Włochy.

Pracownicy Instytutu uczestniczą również w organizacji międzynarodowych przedsięwzięć naukowych. Przykładem był X Kongres Montessori – Europe "Every Child is Special Montessori and Inclusion", który odbył się w Krakowie w 2009 roku, a współorganizatorami, obok The Montessori Europe Association, które mieści się w Bad Honnef, byli pracownicy Katedry Dydaktyki Specjalnej i Psychoedukacji (dr A. Wójcik, dr Agnieszka Buczek, dr Elżbieta Lubińska-Kościółek). W ostatnich latach uczestniczą również w programach Erasmus+, wygłaszając wykłady na zagranicznych uczelniach (Litwa – dr Remigiusz Kijak (2014), Słowacja – dr Danuta Wolska (2015)) i zacieśniając rozpoczętą współpracę naukową.

International Scientific and Didactic Cooperation of the Institute of Special Pedagogy

Abstract

In the year 2000 the scientific cooperation with the employees of the Komenski University in Bratislava has begun, and lasts continuously to this day. The fruit of this cooperation is the realisation of many grant projects, active participation in scientific conferences and national and foreign publications of the workers of both universities. Within raising the qualifications, the employees of the Institute of Special Pedagogy have taken part in workshops, trainings and study trips in order to familiarize themselves with the specifics of special education, integration education and mass education in other countries: Austria, Czech Republic, Denmark, Finland, Lithuania, Slovakia, Slovenia, Switzerland, Italy. Over the last years they are also taking part in the Erasmus+ programmes, conducting lectures on foreign universities and tightening the scientific cooperation.

Keywords: grant projects, cooperation, conferences

Danuta Wolska

pedagog specjalny, pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie. Jest autorką książek oraz artykułów naukowych dotyczących osób dorosłych z niepełnosprawnością intelektualną. Członek zarządu CSON „Ognisko” w Krakowie, które realizuje projekty mające na celu aktywizację zawodową osób z niepełnosprawnością intelektualną i psychiczną w oparciu o model zatrudnienia wspomagane.